

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercurea si Sambet'a F6iea una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fr. v. a. Pentru tieri esterne 15 f. pe unu anu s6u 45 doidiaceri, or 3 galbini si 3 doidiaceri mon. sunat6ria. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari s6umici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 82.

Brasiovu, 18. Octombre 1861.

Anulu XXIV.

Representatiunea r. gubernu Transilvanu

(in caus'a dietei, c6a respunsu dreptu opusu la rescriptulu din 19. Septembre a. c. prin care se conchiama diet'a Ardealului).

(Urmare din Nr. tr.)

Augustii nostrii Domnitori totudeauna la suirea loru pe tronu au asiguratu pe aceasta ti6ra din capulu locului, cumca ei voru gubern6a dupa constitutiune si dupa legi si ca le voru tien6 pe acelea, eara urmarea loru la tronu a trebuitu totudeauna se fia inarticulata intocma dupa sunetulu susucitatului articulu de lege; la aceast'a in6e dupa artic. II. din a. 1791 s'a cerutu neaperatu, c6a diplom'a Leopoldina emisa in a. 1691, adica acestu tractatu de statu inchieit6 intre Maiestatea Sa Leopoldu I. si intre marele Principatu Transilvania, s6u cum se respica citat'a lege, „beignum Diploma Leopoldinum anni 1691 tanquam radicale conventionis inter Divum quondam Leopoldum I. et Principatum Transilvaniae sponte initae Instrumentum, impreuna cu t6te drepturile, privilegiile si legile coprinse in aceeasi, precum si cu cele aduse mai tardiu si cu cele care se voru infiintia de aici 'nainte de a se depune juramentulu omagialu, se se publice in form'a unei diplome, s6u dupa sunetulu legii: illa per successores quoque Suae Majestatis Sacratissimae toties quoties ante homagii depositionem confirmantur et ita confirmata Transilvaniae extradentur;“ eara aceasta vointia a legii s'a si indeplinitu pana acum totudeauna, pentruca diplom'a leopoldina totudeauna s'a confirmatu de nou si diplom'a ce coprindea confirmarea cum si asigurarea observarii legiloru, a regimului si administratiunii intru intielesulu aceleia totudeauna se inarticul6, precum aceast'a se adeverece prin susu memoratii articulu II. din a. 1791, art. I. d. a. 1792 si uniculu art. din a. 1837/8, ba inca afara de aceste t6te, art. III. din 1791, cere in modu categoricu, ca cu ocaziunea depunerii juramentului din partea staturiloru, Domnitorulu inca se jure cu t6ta solenitatea, cumca va tien6 constitutiunea santa si neclintita (sancto et illibate), juramentu a carui formula se coprinde in artic. I. din a. 1791, ceea ce s'a si intemplat in adeveru ou M. M. loru coronatii regi ai Ungariei si principi ai Transilvaniei Leopoldu II. Franciscu I. si Ferdinandu V., precum se vede totu din desu citatii articulu de lege I. 1791; I. 1792 si uniculu d. a. 1837/8 in care juramentulu s'a si inarticulatu.

Eata aceast'a fu in Transilvania form'a acelei potestati legislative, care a fostu in dreptulu seu de a face legi, ale schimb6 si ale esplic6 in modu autenticu, eara noi suntemu convinsi pe deplinu, cumca tocma in casu candu s'aru presupune, ceea ce inse nu se p6te concede, cumca art. I. din a. 1848 s'aru pot6 socoti c6a nefiitoru, potestatea legislativa nu se p6te exercit6 in alta forma, si nici unu conclusu (lege, decretu) viie acela ori de unde si fia de ori ce natura, nu p6te av6 val6re si taria indatorit6re.

Intr'aceea precum noi artic. I. din 1848 ilu privimu c6a pe o lege pana acum in form'a legale nici st6rsa nici schimbata, ci de o val6re deplina, asia noi si tienemu, cumca acelu articulu este unu tractatu de statu inchieit6 prin confaptuirea dietelorU Ungariei si Transilvaniei conchiamate totu legiuitu, cum si prin sanctiunea indoita (dupla) a regelui Ungariei incoronatu totu dupa legi, carele c6a rege a fostu si principe alu Transilvaniei, eara acelu tractatu se reduce la drepturile sacrei cor6ne unguresci, de care si altumintrelea se tienuse si Transilvania, si unu asemenea tractatu se p6te earasi desfiintia s6u modific6 numai prin comun'a confaptuire a partiloru contragat6re si a regelui Ungariei coronatu. Dupa ce adica diet'a unguresca tienuta in a. 1847/8 intru intielesulu legii in art. de lege alu VII-lea confirmatu prin preanalt'a sanctiune regeasca a respicatu acele conditiuni, dupa care potestatea legislativa a Transilvaniei er6 se se uneasca cu a Ungariei, apoi in diet'a transilvana conchiama legiuitu pe 29. Maiu 1848 si tienuta totu legiuitu, in urmarea propusetiunii regesci facute de catra Maiestatea Sa aceeasi nu numai f6 priimita, ci densa inca a intocmitu o lege despre uniune, pe care Maiestatea Sa principele o a sanctionatu c6a lege, ea totuodata a ordinatu punerea ei in lucrare, eara dis'a dieta, care in urmarea acestora s'a inchisu c6a cea din urma a Transilvaniei, prin prean. rescriptu de dato Insbrucu 11. Iulie alu a. celuiasi anu a binevoitu a decret6 inchiderea ei cu acelu scopu, c6a de atunci inainte potestatea legislativa se fia exercitata numai in diet'a

Ungariei c6a singura competenta si acum comuna, precum aceast'a s'a si intemplat in adeveru prin mergerea regalistoru si a deputatiilor in cas'a de susu si de josu a dietei adunate pe lege la Pesta pe temelulu articulu ungurescu VII. din a. 1847/8, prin care diet'a comuna s'a si infiintiatu dupa dreptu si lege.

Noi suntemu convinsi, cumca in urmarea acestoru fapte complinite, potestatea legislativa se p6te exercit6 si in privintia Transilvaniei numai prin o dieta conchiama si constituita dupa principiile citate aici si de comunu cu suveranulu; noi suntemu convinsi, cumca cestiunile nationalitatiloru cum si celelalte de o importantia suprema privit6re la imperiulu sacrei cor6ne unguresci, la referintiele sale publice de statu si la legamintea lui cu celelalte tieri si provincii statat6re sub sceptrulu Maiestatii V6stre, numai pe aceasta cale se potu dealeg6 si regul6 in modu legalu si validu, cum si spre multumirea comuna, spre consolidarea tronului si a prosperitatii publice; eara apoi nici ca ne indoim, cumca o dieta conchiama in modulu acest'a pe temelii legale, d6ca impregiurarile, d6ca singularele referintie din leuntru s6u dorintiele Transilvaniei resunat6re in publicu aru cere una c6a aceast'a, atunci s6u in urmarea unei prea gratiose propusetiuni a Mai. V6stre c. r., s6u prin preanaltu sanctionat'a invoire a Mai. V. dupa analogia din decretulu tripart. part III. tit. II. spre impaciuirea unoru cestiuni din launtru, aru pot6 decret6 si tienerea unei dietespeciale in Transilvania, eara apoi aceeasi c6a dieta legala si scopului corespundit6re aru fi in stare de a complan6 unele ingrijari, cerintie, pretensiuni si interese. Din contra noi suntemu totu asia convinsi, cumca o dieta transilvana speciala cum aru fi aceea, pe care Maiestatea V6stra v'ati induratu a o demand6, carea nici in urdirea nici in constituirea s'a nu e fundata pe vreo lege, in privintia careia nu s'a observatu nici aceea ce dupa legile dinainte de a. 1848 aru fi trebuit6 se se duca in deplinire inca cu ocaziunea suirii pe tronu in modu legalu si constitutionalu, o asemenea dieta nu aru fi in stare de a desleg6 cestiunile de diferentia spre multumirea comuna; pentruca de si aceeasi s'aru adun6, si — ceea ce noi nu recun6scemu, s'aru dechiar6 pe sine de competenta, ca inse potestatea legislativa cuvenita numai unei diete legale nu o aru pot6 exercit6 cu val6re legala si nici cu unu dreptu, si conclusele acelei diete, d6ca adica dens'a aru ajunge c6a se hotarasca ceva, fara indoi6la aru fi lipsite de ori ce taria indatorat6re, aru fi nelegale si nule; in cele din urma c6a o dieta c6a aceea in locu de a indestul6 si de a consolid6 ordinea legala, si starea tierii, aru avea cele mai stricati6se urmari, din cauza ca aceea numai catu aru imulti fara trebuintia si cauza indestulata gl6b'a celoru mai neplacute puncte de controversu.

Maiestatea V6stra! Juramentulu ce amu depusu si strabun'a n6stra credintia catra Maiestatea V6stra, precum si responsabilitatea, carea dupa legile patriei n6stre apusa asuprane, considerandusi impregiurarile sermane si de multe rele cercatei n6stre patrii, ne indat6ra pe noi a Ve dechiar6 cu cea mai umilita devotiune, cum si cu cea mai curata luare aminte si incredere, cumca dupa ce diet'a ordonata de catra Maiestatea V6stra numai prin o schimbare anticonstitutionala a legiloru n6stre purcedit6re din potestatea absoluta a domnit6rului si numai pe o temelia octroiata s'aru pot6 infiintia, indata publicarea ei aru produce intre diferitele clase de poporu si nationalitati jalusia inversiunat6re, iritatiune si prepusuri, si spiritele care intru adeveru aru trebui a se impaciu mai virtosu decat a se turbur6, learu aduce intr'o miscare atatu de pericul6sa, incatu incurcaturile aru mai cresce si p6te fi ca deslegarea loru s'aru aman6 pe timpuri departate. Pricina este ca pe acea clasa de poporu carea pana acum fusese lipsita de drepturi, o intalnimu in preanaltulu rescriptu asia, c6a si cum indreptatirea ei politica numai de acum inainte aru incepe se aiba val6re, si ca din aceasta cauza se simti trebuintia de a octro6a unu censu. Noi totusi cutediamu cu t6ta umilintia a Ve aduce aminte, cumca diet'a din a. 1848 a fostu aceea, carea prin desfiintierea referintieloru urbariale dintre domnu si supusu pe fostii iobagi ii fac6 cetatieni liberi si proprietari si cu privinila la aceeasi intocma si proiectele de lege IV. et V., care dupa aceea fusera confirmate si de catra Maiestatea Sa in prean. rescriptu din 22. Iuniu alu celuiasi anu Nr. c. curtii 3235 prin care egalitatea de drepturi f6 recunoscuta de principiu eternu nestramutatu pentru locuitorii tierii fara diferentia, de nationalitate, de limba, relege, si t6te legile cate stau ou acest'a in contradicere fusera

се vinde kam kз 1 фр. т. а. вадра. Фжнѣ кам пзѣинѣ ши отавѣ пзмаѣ пе локзрѣле аптѣосе.

„Преса“ din Biena еарѣши пе дз сперапцѣ, кз кадеа де ферѣ сѣ ва адзче ши дн Ардеалѣ prin сочѣгатеа регзлрѣи Тисеѣ ши адекѣ дела Арадѣ прѣсте Баѣа де Кришѣ, Брадѣ, Михзѣленѣ, Аврѣдѣ, Бзлградѣ ши маѣ тзрзѣи prin Сѣвѣи ши Брашовѣ се ва дпмарезна чз челе din Молдоромѣниа. Скопзлѣ арѣ фѣ а сзсѣдинѣ комзпикѣчиенеа днтре фортзрѣца din Арадѣ ши Белградѣ, ворѣз ренедѣтѣ, лзкрѣ атънатѣ.

Дела фронтѣера сзкзѣо-moldoveанѣ пѣ се скрѣо, кз ромъниѣ де пе аколо сзптѣ опѣнѣ дн окѣи аристократѣи ши пѣртѣ маѣ маре фрикѣ де деспонационаисаре декѣтѣ опѣшикѣндѣ; апоѣ дн Молдова дпкѣсѣ ромъниѣ зрѣисѣди маѣ вартосѣ декѣтѣ дпшиѣ сзкзѣи, днтре карѣи сарѣши емигреазѣ ши се афлѣ ши кзте 10 инши пе ла о касѣ дпкортеледи дн Молдова; — еарѣ вѣла де вѣте а фѣкѣтѣ пе ла Бреуѣз фѣрте маре дазнѣ ши дпкѣ маѣ фаче. — Сзкзѣи зѣкѣ, кз пз ворѣ мерѣе ла дѣетѣ, пзпѣ пзши ворѣ кзпзта тотѣ че е дрептѣ алѣ маѣиарѣорѣ. —

O fugitiva aruncatura de ochiu asupra starei materiale si intelectuale a celoru si ese(11) comune Branene.

(Ърмаре din Nr. 79.)

Е знѣ фаптѣ кзпоокѣтѣ ши апроватѣ де тотѣ лзмеа, кз знѣ омѣ фѣз елѣ кзтѣ де потерѣкѣ, пз пѣте кзтѣ о тѣе ши дозе мѣи маѣ пзѣинѣ пхтерѣнѣи; де ачеаа комзпеле сѣпгзрѣ пзмаѣ дн комзпѣ дпделеѣере ши лзкраре, дн комзпѣ жертѣе ши дарзрѣ ворѣ погѣ реалѣа фондзѣлѣ пеапзратѣ пентрѣ о школѣ наѣионале — чентралѣ дарѣ пѣчѣ кзт дѣсѣпѣндѣсе дн Брапзлѣ де сзсѣ ши де жосѣ, дзпѣ кзт дзрере, воѣрѣ кзтева персѣоне орвѣге дѣ патѣмѣ ши фзрѣ пѣчѣ о преведере озпзтѣосѣ дн вѣиторѣз. А се дѣспзрѣдѣ Брапзлѣ дн дозе, пз дпсѣмпѣ пѣчѣ маѣ мзлѣтѣ пѣчѣ маѣ пзѣинѣ, декѣтѣ а фаче prin поѣ дпшѣне о фаптѣ де рзшѣне, апоѣ стрѣ-инѣи ка инѣиѣи аѣ ромънзлѣи, пз потзрѣ кз тотѣ дпчеркзрѣле лорѣ а пе дпмзрѣдѣ потерѣле дн дозе, треѣ, ва оз зѣкѣ акзт кзратѣ сѣ пе арзпкѣмѣ жертѣе де вѣи дн гзра лѣзѣи сегосѣ дн браѣиеле са-сѣлорѣ брашѣовенѣ, че п'аѣ алѣ дн кзѣетѣ декѣтѣ се аштепте касзлѣ прѣпѣчиосѣ, ка сѣ пе моштенѣаскѣ маѣ зшѣорѣ възжандзне дѣсѣпѣнѣди, ши дпкѣ моштенѣереа ачеаста сѣ фѣе фзрѣ тестамѣнтѣ.

Ачеаста с'а въззѣтѣ дѣствлѣ де кѣирѣ din ресѣпѣдѣереа пе-дрѣантѣ, знѣкѣ дн фелѣзлѣ еѣ, че фѣкзрѣ сасѣи брашѣовенѣ комз-пелорѣ вѣрѣнепѣ, кѣндѣ ачестеа прѣтѣндеа кз тотѣ дрептзѣлѣ лѣм-ва ромънѣ де лѣмѣз офѣциалѣ.

Стрѣтѣошѣи ши мошѣи поштрѣ кз преоѣиѣеа дн фрзпте аѣ дп-делесѣ дпкѣ din тѣмпзрѣле челе греле, кѣндѣ ромънзлѣи пз'ѣ ера ертатѣ а дѣвѣца картѣ, кзтѣ ферѣчѣре пѣте сѣ адзкѣ лзмпѣарѣа тѣнѣи днтре попорѣ пентрѣ вѣиторѣз; де ачеаа еѣ аѣ ши черкѣтѣ prin тотѣ опзлереа наѣиѣнѣлорѣ дндрѣптзѣдѣте din ѣѣерѣ, ши а-чеаста кѣирѣ кз перѣколзлѣ вѣѣѣѣ а пе форма школѣ, вѣсерѣчѣи ш. а. Кз крѣдѣндѣ дн Dzeѣ ши дн еѣ дпшиѣ, аѣ ши рѣзшѣтѣ а пе лѣса де моштенѣере, пе лзпгѣ алте лзкрзрѣ еосѣсе пзтрезѣвѣнеѣ, школѣ prin комзпѣ, дн каре сѣ пе лзмпѣнѣтѣ мѣнтеа, ши ашѣа кз о ѣрѣ маѣ дпѣнѣте сѣ потѣтѣ ешѣи din днтзперекзлѣ чѣлѣ грѣсѣ сѣѣ зтвѣра торѣдѣи дн лзмпѣа сѣрѣлѣи кз чѣѣи вѣи, конвѣншѣи лѣгрѣшѣтѣ. кз поѣ фѣиѣи ши зрѣтѣорѣи лорѣ din татѣ ла фѣѣ, din пѣ-потѣ ла стрѣнѣепотѣ, пз вомѣ рѣтѣнеа озрѣи ши тзѣдѣ ла инѣиѣатѣ-ва лзатѣ де дѣпшѣи, чѣи din контрѣ поѣ кз маѣ мзлѣтѣ зѣлѣ ши а-тѣѣре вомѣ зрѣма фѣатзрѣлорѣ ши вомѣ апзкѣ пе кадеа дѣскѣсѣ де дѣпшѣи, фортжѣндѣ алте школѣ маѣ вѣне, каре оз корѣспѣндѣ тѣм-пзлѣи дн каре вѣѣѣѣтѣ.

Се пзрчѣдетѣ дарѣ ши поѣ ши мѣкѣ зѣи маре, преотѣ ши мѣ-реанѣ, пе кадеа че лѣгрѣшѣтѣ пе ва дзче ла знѣ вѣиторѣз пѣнѣ де росе, пѣнѣ де лзмпѣнѣ, каре акзт маѣ мзлѣтѣ ка тотѣдѣазна, пе апзпѣаѣ о рѣзшѣре пѣнѣ де сѣгзранѣдѣ; сѣ пз пердетѣ тѣмпзлѣ де фѣѣтѣ, че е тѣмпзлѣ де арѣ пентрѣ ромънѣи, кзчѣи штѣтѣ есте, кз чѣне пзши сѣтзпѣз кжтпзлѣ ла тѣмпзлѣ, венѣндѣ тотѣмѣ, пз вѣ потѣ опера ла знѣ сечерѣшѣ тзпѣосѣ, асѣмѣнеа чѣне дѣспрѣѣѣеш-те кзлтзра инѣеѣи ши а тѣнѣѣи, кѣндѣ карѣера 'ѣ есте дѣскѣсѣ, зр-тѣѣз де сѣне. кз дпкѣзжѣндѣсе ачеаста, кѣирѣ де арѣ воѣ атзпчѣ пз ва маѣ потѣ.

Сѣ пе сзтзпѣнѣтѣ кжтпѣ, зѣѣ, пзпѣ е дпкѣ тѣмпзлѣ, ка фѣиѣи ши фѣѣчеле пѣстрѣ се пз сечере полѣмѣдѣ: сѣ пз dormѣтѣ пзпѣ ла тѣѣрте, ка фѣиѣи поштрѣ сѣ казѣ дн днтзперекѣ че е рѣвѣа пѣ-фѣпѣтѣ ши торжѣнтзлѣ чѣлорѣ вѣи.

Апоѣ фзндѣментзлѣ ла ачеаотѣ школѣ наѣионалѣ чентралѣ с'а пзсѣ дпкѣ де доѣ анѣ prin инѣиѣатѣва зпѣорѣ персѣоне вѣсерѣчѣештѣ ши мѣрене дѣмпне де тотѣ лззда; де ачеаа сзтѣ сѣгзрѣлѣ, кз а-честеа пзши ворѣ рѣтраѣе жертѣеле ши дарзрѣле фѣкѣтѣ, дзпѣ кзт чѣркзлѣ ворѣва, чѣи din контрѣ еѣ ворѣ фѣ акзт ка ши атзпчѣ чѣѣи дѣнтѣи, карѣи prin фаптѣ ши есплѣкзрѣи верѣале ворѣ дндемнѣ

пе чѣлалѣдѣи маѣ пзѣинѣ дпделеѣѣторѣ ла асѣмѣнеа фапте, арѣтжѣ-дзле зрѣтѣрѣле чѣле греле алѣ вѣиторѣзлѣи, дѣкѣ ворѣ а рѣтѣнѣ пѣ-сѣмпѣиторѣи.

Карѣи вѣсерѣчѣѣи din ачесте комзпѣе штѣѣ кз пз ворѣ рѣтѣнѣ дн зрѣма чѣлорѣлалѣдѣи де prin алте дѣнѣтзрѣи, кз мѣлѣтѣ маѣ лѣпсѣте ка алѣ пѣстрѣ, карѣи акзт а ши есѣлатѣ prin актѣвѣтатеа лорѣ днтзперекзлѣ din тзрѣмѣле че пзсторѣскѣ; мѣѣѣа прѣотзлѣи кѣирѣ ши шжѣнтзиторѣзлѣи пострѣ де ачеаа 'с'а датѣ, ка сѣ пропѣѣе лз-мпѣа дела знѣ капѣтѣ алѣ лзмеѣ пзпѣ ла чѣлалалѣтѣ!

Лларѣз Пзшкарѣз.

Cronica esterna.

Ънѣреа. О ворѣз дзрѣерѣосѣ! Ынѣ „жзрпалѣ“ поѣ дн Бзкзрѣштѣ „Independenѣа“, ешѣтѣ ла лзмпѣнѣ дн 3. Окт. тотѣ сзптѣ рѣ-дѣкѣзѣнеа D. Радѣ Ionѣскѣ кзт маѣ ешѣа одѣнѣѣрѣ, адзче о ко-рѣспѣндѣндѣ din Константѣнополѣ din 16./28. Септ. дѣспрѣ кон-фѣрѣнѣѣе din Константѣнополѣ фѣрте трѣотѣ, кз эле с'аѣ атъ-натѣ, фѣндѣ кз Тзрѣчѣа кз Рзсѣа, Австрѣа ши Прзсѣа аѣ черѣтѣ, ка сѣ се дѣсѣѣпѣѣеѣе прѣток. алѣ 22-леа din 6. Септемѣрѣ 1859, че кзпрѣндеа: „ка пѣчѣи о потерѣе се пз пѣтѣ днтрѣвенѣи кз пзтере арматѣ дн Прѣнѣпѣатѣ фзрѣ кз'дѣлѣѣереа а тотѣ 7 потерѣи, че аѣ сзскрѣсѣ трѣктатзлѣ din Парѣсѣ,“ ши ка акзт сѣ се сѣпзлѣѣе де поѣ, кз кзлѣкѣндѣсе конвенѣиѣнеа Тзрѣчѣа сѣѣ Рзсѣа ор Австрѣа дн дпделеѣере кз Пѣрта се пѣтѣ днтра дн Прѣнѣпѣатѣ кз арматѣ; ши рѣферѣзѣ, кз Австрѣа, Рзсѣа ши Прзсѣа аѣ негѣтѣ трѣвзѣнѣѣа знѣи маѣ стрѣнѣе зпѣрѣ а Прѣнѣпѣатѣлорѣ; еарѣ Анѣлѣа дпкѣ а рѣ-кзпѣоскѣтѣ черѣереа Тзрѣчѣѣѣе дрѣантѣ ши днтѣмеѣѣтѣ. —

Че зѣчѣѣѣи акзт DD. дѣопрѣ дѣскзрѣсзлѣ пострѣ дела Еле-пзтѣкѣ din анѣи ачештѣа? Че нашѣи аѣи фѣкѣтѣ пентрѣ домѣѣилѣреа Мѣнерѣвѣи чѣлѣи арматѣ кз прѣвѣлѣере де вѣѣѣтѣ днтре ромънѣиѣе, ка тзѣкарѣ окзгзлѣ еѣ сѣ пе ферѣскѣ де о тѣѣрте тотѣлѣ лѣтарѣкѣ дн касзрѣи аменѣнѣѣѣтѣ? — Ынде вѣ акарѣмѣа сѣѣпѣгѣѣкѣ? зпѣ-версѣтѣатеа е гѣта? Ынде вѣ сзпѣтѣ асоѣѣаѣиѣнѣле днтре дпделе-ѣѣнѣди, каре се пѣтѣ лзмпзрѣи ши кзрѣдѣи сѣмпѣатѣеле кзтѣрѣ ферѣчѣ-рѣеа чѣе адѣвзратѣ а наѣиѣнѣѣи, зпѣндѣ сѣпѣрѣтѣе ши кз эле воѣнѣѣа, солѣдѣарѣтатеа попорѣзлѣи ши потерѣеи матѣрѣале спрѣ дплѣѣареа кзлѣтзрѣѣи лѣи фзрѣ де каре вѣ афлѣди пе гѣѣѣтѣ? Карѣ ѣѣрѣ чѣвѣлѣ-сѣтѣ се маѣ афлѣ агжѣтѣ де атзржѣтѣ ши дндѣферѣнтѣ, кзтѣ се пз аѣѣ дн сѣпзлѣ еѣ тзѣкарѣ кзтева рѣзпѣнѣи пентрѣ лзѣѣѣреа лзмпѣ-нелорѣ, ши атрѣѣереа атѣнѣиѣнѣѣи ѣѣрѣи спрѣ ферѣрѣеа еѣ де инзп-дзрѣи стрѣѣне, каре пѣ'пчѣтзлѣ ворѣ апзкѣ дн тзпѣле сѣле тоѣи рѣмѣи индзгрѣарѣи ши кз еѣ авзѣѣеле ѣѣрѣи ши пзпѣеа пзтзпѣтѣнѣлорѣ, фѣндѣ дндзстрѣарѣи днтпопзлѣѣзѣ орашѣеле ши ачестеа даѣ тоѣи ши дн зорѣле полѣгѣчѣ?! кзт вѣ се прѣдпѣѣѣѣошѣѣзѣ вѣиторѣзлѣ?! Школѣ-леле реалѣ ши чѣле де индзстрѣашѣи кзт прѣвѣнѣ аменѣнѣѣрѣле де фелѣзлѣ ачестѣа? — Аѣи пзшзратѣ чѣле 44 мѣи де маѣиарѣ де тотѣ соѣзлѣ ши пѣаса, че се тотѣ маѣ дпмзлѣдѣскѣ, мерѣндѣ ла Бзкзрѣштѣи, ка ла пзтзпѣтзлѣ апромѣѣиѣнѣѣи, дзкѣндѣѣзѣ вѣелѣѣѣѣлѣ лѣмѣѣи ши алѣ пролетѣрѣатзлѣи? дарѣ чѣле вр'о 18 мѣи де пѣмѣи? апоѣ грѣчѣи, тзскалѣи, взлгарѣи, карѣи одѣтѣ вѣ потѣ опзлѣе 'о солѣ-дарѣтѣате днтре сѣне дн контра инѣерѣселорѣ наѣионалѣ, пзтрѣндѣ дн сѣпзшѣи тотѣ атзтеа инѣерѣсе стрѣѣне, ши дѣсѣндзѣ днтрѣѣи пентрѣка оз пз пзтеѣи а вѣ дплѣѣа прѣсте перѣколзлѣ кзѣереѣи, ла каре ка ла о прѣдѣ сѣ дндѣсѣѣскѣ ши контрѣвѣѣскѣ кз тоѣи?! —

Лзсаѣи полѣмѣеле, персѣоналѣтѣѣѣло ши прѣдѣлѣпѣзпѣле кѣстѣ-чѣе, ши дѣкѣ вѣ пзтѣдѣи ромънѣи, одѣтѣ, ши вѣ пзпѣѣи а дпѣѣнѣѣа о зпѣвероѣтѣате ромънѣаскѣ кз о соѣѣтѣате акадѣмѣкѣ, школѣ де ар-те ши дзстрѣѣе шчл., кзчѣ алѣфѣлѣи пз мерѣѣаѣи а порта глѣорѣ-сзлѣ пзте, пентрѣ каре ши поѣ аѣѣи неатѣзѣ вѣрсѣтѣ сѣпѣеле днтрѣ-тзтеа лзпте, пзтеле де романѣ. Фортѣаѣи рѣзпѣнѣи спрѣ скопзлѣ дпѣнѣтзрѣи пзтжѣтѣнѣлорѣ дн тоѣи рѣмѣи де кзлѣтзрѣи ши фзрѣ а-тзпѣре скорѣмонѣиѣи ши профзндѣле акерѣонѣѣи, контрѣвѣнѣндѣ кз по-терѣи зпѣте ла дпѣѣнѣѣареа Пѣладѣзлѣи ачѣотзѣа алѣ вѣѣѣи ромъ-нѣштѣи, фзрѣ де каре азѣ тзпѣе потѣтѣ дѣвенѣи жзкзрѣеа злѣлорѣ кз воѣерѣи, кз демокрѣаѣи, кз наѣѣорѣалѣштѣи, консерѣвѣаторѣштѣи, пропѣрѣ-тарѣштѣи кз тотѣ.

Еарѣ воѣ фрѣаѣлорѣ колеѣѣи жзрпалѣштѣи вѣѣдѣ рѣтѣнѣе отѣрѣлѣ дн рѣсзлѣтѣтеле дпкорѣдзрѣлорѣ вѣострѣе, пзпѣ кѣндѣ пз вѣ вѣѣдѣ дпплѣ-пѣи мѣѣзѣнеа кз дндемнѣрѣле ши прѣвокзрѣле черѣте спрѣ скопзлѣ ачестѣ неатзлѣлѣлѣ, кзт о фѣкзсѣе ачѣеаста Рѣвѣста Карпѣаѣлорѣ маѣ анѣѣрѣдѣ. — Аѣѣи се ва доведѣи ши взпѣвоѣнѣѣтѣ кзтѣрѣ консерѣварѣеа ши дпѣнѣтзрѣеа ферѣчѣрѣѣи наѣиѣнѣѣи ромънѣе, аѣѣи се вѣ ексѣрѣѣѣаѣи етзлѣѣѣѣнеа ши ашеа Dzeѣ ва фѣи кз наѣиѣнеа.

Аѣи контрѣвѣѣтѣ, фрѣаѣлорѣ, ла дпѣѣнѣѣареа де инѣтѣтзте стрѣ-ѣне кз зѣчѣи, сзте де мѣи лѣѣи, кзте о персѣонѣ? Кз ажзторѣзлѣ вострѣ с'а капѣталѣсѣатѣ днтрѣѣнѣереа инѣтѣтзлѣи де кзлзгзрѣѣеле стрѣѣне? Шѣи пентрѣ инѣтѣтзлѣи вѣѣѣи ши алѣ сѣпѣрѣтзлѣи наѣиѣнѣѣи пз врѣаѣи а вѣ дѣскѣде пзпѣѣеле партѣкзлѣрѣи? Пентрѣ вѣсерѣчѣе стрѣѣне аѣи фѣ-кѣтѣ ши фачѣѣи офрѣандѣ лѣберѣалѣи, ши пентрѣ пѣнтѣонзлѣ Ромънѣѣи пз вѣ вѣте пз'сзлѣ кзт арѣ трѣвзѣи! Толѣранѣѣи, опрѣ опѣрѣеа пѣ-

ционал, а'ди античск окротире ши рефвциз ла ши де стрѣни ши
 іаді пстрітѣ дп оінзіл вострѣ, ши пе мадама чеа граціосѣ, каре
 сѣвшіетѣ ши рѣпнѣ де глоріоселе еі озвеніре вені акзм ла пра-
 глѣл шилорѣ востре, чержндѣши локѣ де рефвциз ши деодатѣ ши
 октѣл дп контра аменіпдѣрилорѣ виедеі еі, мама пбстрѣ, націо-
 налітатеа ромѣлѣ, о лѣсаці еспасѣ віфорелорѣ ши орканелорѣ фѣр-
 тѣнеі — ши пѣ'і маі філіціі палатѣлѣ, дп каре оз се адѣпостѣскѣ
 кѣ тоте мѣселе Мінервіі, дп сіпѣлѣ кѣрора сіпѣрѣ дпші поте а-
 фла а с'а скѣтіре ши пресерваре де рѣлѣл асѣпріреі!! „Spiritus
 intus alit, totamque per artus mens agit at molem et magno
 se corpore miscet,“ есте дпскріпчівнеа палатѣлѣ, каре'лѣ чере кѣ
 тонѣ рѣгѣшітѣ мама пбстрѣ де Іокзіпдѣ, ши еа тотѣ пѣлѣне пен-
 трѣ кѣ дпкѣ пѣ ера! Ши тотѣші зелѣлѣ націоналѣ алѣ філіорѣ еі
 де пе аколо дпкѣ тотѣ пѣ с'а деоліпнѣ де егоісмѣ, де матеріа-
 лісмѣлѣ челѣ олеіторіѣ де комѣтеле інтересе, ка се дптрепіндѣ
 одатѣ кѣ о еперціѣ сѣтаріѣ дпфінцареа ѣлітѣлѣлѣ ачестѣі рефѣ-
 ців алѣ націоналітѣціі ромѣне, ка ши а веркѣреі алтеіа. Нѣ аш-
 тептаціі тотѣ пѣмаі дела статѣ, каре ажѣпгндѣ еарѣ а фі мѣрѣлѣ
 іптріцелорѣ стрѣне, токма ла ресолвареа де асемеѣеа проблеѣе
 ва авѣ чеа маі маре десѣлѣтаре. — Констітвціѣв дптр'о асо-
 ціаціѣне спре а адѣна контрівзіріі ши тіжлоче тічіі ши марі, ка
 се пѣтеці кѣтѣ маі кѣрндѣл дпавѣгѣра зпіверсітатеа ромѣлѣ дпче-
 пѣтѣ ши академіа сціптіфікѣ, ка ашеа се скѣпѣлѣ ши се скѣпаці
 де дпнѣтѣріе ши деспрецѣлѣ, кѣ каре прівескѣл зпеле націѣні а-
 сѣпра Прінціпалелорѣ, кѣндѣл кредѣл, ши зікѣ: ромѣніі пѣ апромітѣ
 пічі о віецѣ націонале константѣ, пентрѣкѣ еі дпкѣ п'аѣ іпстітѣ-
 те капітале, (зпіверсітате академіѣ сціптіфікѣ, шкѣле де арте
 ши іпдѣстріе) пічі, кѣ сіпѣтѣл тревѣпца лорѣ, чі закѣ дпгронаци
 дп деофрѣлѣ, лѣкѣл ши матеріалісмѣ, дпн каре пѣ тревѣе тревціді,
 кѣ пе потѣ фі перікѣлоші!! — „Еарѣ поі сѣ дпвѣцѣлѣ, сѣ пе
 кѣлѣтѣлѣл дп тоте спечіалітѣціле штіпцелорѣ, се пе кѣлѣтѣлѣл
 „тоте пласеле попорѣлѣ,“ кѣчі пѣмаі ачеле націѣні ворѣ авѣ віиторіѣ
 оекѣрѣ політѣкѣ, каре се ворѣ дпѣлѣл кѣ тоте серіосітатеа пе
 мерідіанѣлѣ кѣлѣтѣреі цепенале.“ Ачестеа тоте комѣпѣндѣлѣ, кѣл-
 таіѣ се маі ворѣскѣ о ворѣл серіосѣл пентрѣл зпѣл скопѣ ши маі
 серіосѣ, каре сѣ пе саіве опѣреа ши сѣ пе гарантезе сѣстареа
 еі дпайптеа націѣнілорѣ чівілісѣтѣрѣ. — Салвареа опѣреі статѣ-
 лѣ ромѣлѣл дпкѣ депінде дела дптеціреа ши дпкоронареа іпсті-
 тѣціѣнеі ачестеіа, олѣ пѣмаі атѣпчі ва потѣ дпфрѣнта перікѣле,
 кѣндѣл се ва дпгрѣді де мініотріі мінервалі, ва дпкѣрѣціа ши дп-
 кѣлѣлѣ талентеле. — Р.

Італіа. Лѣкѣрѣле дп Італіа пѣ ворѣ а лѣа алѣ фацѣ; іп-
 сѣрѣенціі реакціонаріі вѣрѣоштіі дпкѣ тотѣ се маі лѣпѣл ши а-
 шеніпдѣл зпіреа Італіеі. Цепер. Латартора пріметте атѣтѣл гѣ-
 верпареа, кѣтѣ ши команда дп Італіа де Сѣдѣ; гарнісѣна фран-
 чесѣ се провіантѣл дпкѣ пе зпѣл анѣ, семпѣ, кѣ казса романѣ се
 ва атѣпа. Дптрачечеа дпчепе а се лѣці зелѣлѣ націоналѣ пен-
 трѣ зпіреа тогалѣ а Італіеі ши дптре Іесѣціі. Іесѣтѣлѣ Пасагліа
 дедѣ ла лѣтпнѣ о карте латінескѣ, дп каре доведѣште, кѣ фѣр-
 чіреа Італіеі ши а релѣцеі котоліче депінде де'а Іезѣдареа Папеі
 де Домпіреа міренѣскѣ. Преодітеа дпчепе а се лѣці кѣ асоціа-
 ціѣнеа че о дпчепѣрѣ спре а попѣларіса ідеа ачестеа дп казса
 націоналѣ. Франца дпоз атѣлѣл кѣ ресолвареа казсеі ачестіа ши
 Наполеонѣ се респнѣл, кѣ пѣлѣл кѣндѣл трѣіеште модернѣлѣ Папѣ,
 пѣ'лѣл ва оілі ла мѣсѣрі де каре се фѣреште ши дп контра кѣро-
 ра протестеазѣ. Леціонѣлѣ магіарѣ арѣ кѣ сѣтеле ши ромѣніі д'аічі дп-
 тре сіне ши оѣчіріі марі ши тічі, карі дпсѣл ка репегаци сѣ даѣ
 де магіарі ши пѣ копчедѣл ка кіарѣ ши солдаціі ordinarі сѣ се
 пѣтѣскѣ ши сѣ се дѣе де ромѣні. Бѣда Шандорѣ релациѣлѣ, кѣ
 дпн Молдоромѣніа се аѣлѣ гата ла вр'о 6 мії а лѣа арте пен-
 трѣ казса комѣлѣ. Шпѣл кореспондентѣл ромѣлѣл дескріе кѣ мѣлѣл
 дѣрере ши сѣфѣрпцелѣ ромѣнілорѣ дпн леціонѣлѣл магіарѣ.

Консѣлѣлѣ франчесѣ пентрѣ Рома Лавалете се ашѣпѣл дп
 Рома ши пѣмаі дѣлѣл сосіреа Ізі се ворѣ ре'пчепе трактѣріле пен-
 трѣ Рома. Дптр'ачечеа Рікасолі мп. фрѣнташѣ алѣ Італіеі органі-
 сѣзѣл, дпмѣлѣште міліціа ши дѣ сперанцѣ де консолідареа Італі-
 еі зпіте кѣ капітала Рома.

Прінтр'зпѣл декретѣл алѣ реѣелѣ Італіеі се органисѣзѣл армата
 мезіналѣ дп 4 дівісіѣне сѣпѣтѣл команда лѣі Тіѣрі, Косенцѣл, Ме-
 дічі Біксіо, еарѣ Сарторі ва фі шѣфѣл преторіѣлѣл (стаѣлѣл) це-
 паралѣл ши ворѣ лѣа дп корѣлѣл ачестеа ши волонтірі. Дптре Ра-
 вена, Форлі ши Флоренца с'а проіектатѣл кале де фѣрѣ. — Ко-
 шѣтѣл ши Клапка кѣ емігранціі еарѣшіі цпѣрѣл дп Тѣрпнѣл конѣ-
 рпнѣ. —

Франца. Парісѣл. Реѣеле оландѣзѣл дпкѣл фѣл дп Кампіене
 ши дѣлѣл ре'птрѣчере дпші дедѣ пандѣлѣл кѣ реѣеле Белѣціеі ла Лі-
 тіѣ, аколо знде ардеа дп револуціѣнеа дпн Септемѣре маі таре

револуціѣнеа десѣрѣціріі дптре Оланда ши Белѣціѣ. Ачестеа вісіте
 дпкѣл ши ворѣ авѣ зрѣтѣріле сале. —

Церманіа, 10. Окт. Дпкоронареа реѣелѣ де Прѣсіа дп-
 трѣні о сѣмѣ де озверані дптр'ѣпа, сѣл ши репрезентанді де аі
 лорѣ. Австріа фѣл репрезентатѣл прін архід. Карлѣ Лѣрвікѣл, Рѣсіа
 прін М. Дѣче Константінѣл, Англіа прін Л. Кларендонѣл, Франца
 прін Дѣчеле де Маѣента Мак-Махонѣл, каре дедѣ челѣ маі маре
 лѣстрѣ ла дпкоронаре кѣ помѣа о'а ши а сѣтеі че кѣстѣ ла 1
 міл. ши 500 мії франчі ш. п. ш. а. Есте кѣріосѣ, кѣ дпн Італіа
 се прімі атѣтѣл репрезентантѣл Італіеі, кѣтѣ ши алѣ ексреѣ. Францѣл,
 зота дп фавѣреа Австріеі, чела дп чеа а Францеі. — Дпкорона-
 реа се дпнѣл кѣ марі соленітѣціі ши реѣеле, кѣндѣл прімі метѣрріі
 діеталі ле зісе, кѣ елѣл пріметеште корѣна дпн мѣпа ши граціа лѣі
 Дзеѣл, ла каре се фіѣл репрезентандіі мѣрѣріе.

Р а ц и о ч и н и л е

фондѣлѣл пентрѣ ажѣторѣлѣ ізрісѣлорѣл пѣзпері дела академіа дпн
 Сісіѣл пе лѣпа лѣі Ізіліе:

(Зрѣмаре дпн Nr. 79.)

f) Din Deda ши Кѣшдіа DD.: Теодорѣ Шандорѣл, пар. дп
 Кѣшдіа 5 фр. Некітѣ Каіні, нотаріѣл дп Deda 2 фр. Міхаіле
 Мѣрѣшіанѣл, пар. дп Пелѣта 2 фр. Іоане Попескѣл, пар. дп Deda
 1 фр. Могілѣ Філіѣл 1 фр.

g) Din Toplica DD.: А. Споті 10 фр. Ніколае Хосѣ Міно-
 рескѣл, парокѣл 5 фр. Теодорѣ Кріотеа, пропріетаріѣл 5 фр. Петрѣ
 Добранѣл, парокѣл дп Варѣзіѣл 5 фр. Гавріле Чіоранѣл, парокѣл дп
 Сѣрмашіѣл 5 фр. Дѣшітрѣл Шсікѣл, нотаріѣл дп Варѣзіѣл 5 фр. Ла-
 діслаз Колѣае, пропріетаріѣл дп Топліца 4 фр. Іоане Маіко 2 фр.
 Іоане Зрѣманті 2 фр. Іоане Валѣр 2 фр. Караціоні Геріо 1 фр.
 Авідѣ Гергелі 1 фр. Самзіле Нарі 1 фр. Штефанѣ Іакобі 1 фр.
 Георгѣ Баіаш 1 фр. Самзіле Аптал ізн. 1 фр. Іоане Нѣда лѣі
 Іакоѣл 1 фр. Теодорѣ Бѣкѣрѣл 1 фр. Самзіле Мараді 1 фр. Да-
 відѣ Хоѣманѣл 1 фр. Грегоріѣл Бахѣл 1 фр. Басіліѣл Тѣрнеа, дочѣ-
 те 1 фр. Міхаіле Родѣл 1 фр. Грегорашіѣл Попп 1 фр. Іоане Хрѣ-
 ѣл, антїсте комѣпале 1 фр. Іосіѣл Мора, дочѣте 1 фр. Гавріле
 Деакѣл 1 фр. Іакоѣл Шатонѣл, антїсте комѣпале 1 фр. Георгіѣл
 Боер, дочѣте 1 фр. Шсікѣл Іоане 50 кр. Теодорѣ Мѣрѣшіанѣл 33
 кр. Іоане Корѣаш Гаврілѣл 33 кр. Штефанѣл Мораріѣл 40 кр. Гре-
 горіѣл Шсікѣл а Петрі 30 кр. Аврахам Росенѣелд 30 кр. Петрѣ
 Попѣл 26 кр. Гаврілѣл Корѣѣсѣл Бѣсѣлѣханѣл 16 кр. Іѣстінѣл Х.
 Міпорескѣл 26 кр. Іоане Копѣціѣл 16 кр. Некітѣл Тѣрлованѣл 20 кр.
 Басіліе Шсікѣл 10 кр. Дѣнілѣл Мѣндѣрѣл 10 кр. Іоане Платоне 10
 кр. Георгіѣл Платоне 10 кр. Гаврілѣл Чіѣранѣл 10 кр. Теодорѣ
 Мѣндѣрѣл 10 кр. Андреіѣл Царанѣл 10 кр. Петрѣл Крѣчівнѣл 10 кр.
 Іоане Кошіареа 10 кр. Зѣл кѣл пѣтеле пекѣпоскѣтѣл 40 кр.

h) Din Beica ромѣлѣ DD.: Дѣнілѣл Матеіѣл, парокѣл 1 фр.
 Касса вісѣрїчѣаскѣл 1 фр. Гаврілѣл Борда, кап.орѣл 50 кр. Піошіѣл,
 дочѣте 50 кр. Ніколае Борда 10 кр. Басіліе Попѣл, парокѣлѣл
 Хабікѣлѣл 1 фр. Іосіѣл Мѣсіа 50 кр. Сімеѣне Краінікѣл, дочѣте 1
 фр. Касса комѣнеі Хабікѣл 2 фр. Іоане Лѣпѣл 20 кр. Іоане Чіо-
 ѣл 20 кр. Басіліѣл Деметріѣл, дочѣте 16 кр. Георгіѣл Молдованѣл
 парокѣл 20 кр. Сімеѣне Лѣка 10 кр. Матеіѣл Гореа 10 кр. Сіме-
 ѣне Фодорѣл 10 кр. Георгіѣл Попѣл 10 кр. Петрѣл Попѣл 10 кр. Ге-
 оргіѣл Бѣціѣл, кѣраторѣл 15 кр. Гореа Граѣа 1 фр. Тоадѣрѣл 10 кр.
 Моісе Граѣа 10 кр. Іоане Опреа 10 кр. Гавріле Латешіѣл 5 кр.
 Сім. Сѣчів, парокѣл 10 кр. Ірїміе Чіѣѣл, парокѣл 10 кр. Маі мѣлѣл
 кѣл пѣте пекѣпоскѣтѣл 90 кр. Касса комѣнеі Шѣрѣелі 1 фр.

(Ва зрѣма.)

Кѣрѣсѣріле ла вѣрсѣл дп 28. Оптомѣр. к. п. стаѣл ашеа:

	Вал. азст. фр. кр.
Галвіні дпгерѣтешті	6 56
Азгѣсѣргѣл	137 35
Londonѣл	137 80
Дппрѣтѣлѣл націоналѣл	79 65
Облігацііле металіче іекі де 5 %	65 60
Акцііле банкѣлѣл	742
„ кредітѣлѣл	177

Ad Nr. 46 1861

CONCURSU.

Pentru postul de subfiscalu in comitatulu Zarandu cu salariu
 anualu de 600 fl. v. a. Doritorii de a ocupá acestu postu, au de a'și
 asterne rogamintele s'ale comitetului comitatului Zarandu pana in 30
 de zile dela publicarea acestui concursu.

Din siediinta comitetului comitatului Zarandu ținuta in Baia de
 Crisiu in 10. Oct. si zile urmatoarie ale anului 1861.

G. Secula, v. notariu.